¶ Corr. Rom. α Item.] In duobus vetuſtis Gratiani exemplaribus hoc eſt aliud caput, & rubricam habet, *De eodem*: eſt enim ex *Tractatu 66.* in Joannem.

LXXXVI. *Item* Joannes Chrysostomus, *id eſt*, Autor operis Imperfecti, in Matth. *Hom.* 25. [fortè c. an. 400. *Conſtantinopoli.*]

Veritatem prodit non ſolùm qui pro veritate mendacium loquitur, ſed etiam qui virtutem non liberè prædicat.

o Matth. 10.

NOlite timere o eos, *qui occidunt corpus*: ne fortè propter timorem mortis non liberè dicatis quod audiſtis, nec fiducialiter prædicetis omnibus, quod in aure ſoli audiſtis. Sic ergo ex his verbis oſtenditur, quòd non ſolùm ille proditor eſt veritatis, qui transgrediens veritatem, palàm pro veritate mendacium loquitur: ſed etiam ille, qui non liberè veritatem pronunciat, quam liberè pronunciare oportet, aut non liberè veritatem defendit, quam liberè defendere convenit; proditor eſt veritatis. Nam ſicut Sacerdos debitor eſt, ut veritatem, quam audivit à Deo, liberè prædicet; ſic Laicus debitor eſt, ut veritatem, quam audivit quidem à Sacerdotibus probatam in Scripturis, defendat fiducialiter. Quod ſi non fecerit, proditor eſt veritatis p. *Corde enim creditur ad juſtitiam: ore autem confeſſio fit ad ſalutem.*

p Rom. 10.

GRATIAN. „ Hæc ſententia potiùs Judicem lædit, quàm eum, in „ quem temerè fertur. Unde ait

LXXXVII. Augustinus. [c. an. 412. *in Africa.*]

Injuſtè aliquem anathematizans, ſibi, non aliis nocet.

q Anſel. l. 12. c. 67. Polyc. l. 7. tit. 1. ſine Autoris nomine. r Rom. 5. ſ Aug. de Baptiſmo contra Donatiſtas, l. 3. c. 18.

ILlud planè q non temerè dixerim, quòd ſi quiſquam fidelium fuerit anathematizatus injuſtè; potiùs ei oberit, qui facit, quàm qui hanc patitur injuriam. Spiritus enim Sanctus habitans in Sanctis, per quem quiſque ligatur, aut ſolvitur, immeritam nulli ingerit pœnam. Per eum quippe diffunditur charitas in cordibus noſtris, quæ r non agit perperam. Pax ſ α Eccleſiæ dimittit peccata, & ab Eccleſiæ pace alienatio tenet peccata, non ſecundùm arbitrium Hominum, ſed ſecundùm arbitrium Dei. Petra enim tenet, petra dimittit: columba tenet, columba dimittit: unitas tenet, unitas dimittit.

¶ Corr. Rom. α Pax.] Hæc pars (nam ſuperior non eſt inventa apud B. Auguſtinum) ex ipſo eſt emendata, & nonnihil aucta.

GRATIAN. „ Item Salomon t: *ſicut avis in incertum volans, & „ paſſer quò libet vadens: ſic maledictum fruſtrà prolatum „ venit ſuper eum, qui miſit illud.*

t Prov. 16. ſed paulò aliter.

LXXXVIII. *Item* Gregorius Papa I. *Homiliâ* 26. in Evangelia. [c. an. 593. *Romæ.*]

Cujus vita officio non congruit, alios ligatus ſolvit.

u Ivo, p. 14. c. 3. Pann. l. 5. c. 78. 79. & 80. x al. judicii. y al. hac ipſa. z Suprà, eâd. ipſe ligandi. a Suprà, eâd. judicare. b Ezech. 13.

PLerumque u contingit, ut hic Judicis locum x teneat, cujus ad locum vita minimè concordat: ac proinde ſæpè agitur, ut vel damnet immeritos, vel alios ipſe ligatus ſolvat; ſæpè in ſolvendis, ac ligandis Subditis, ſuæ voluntatis motus, non autem cauſarum merita ſequatur. Unde fit, ut ipſe y ligandi z, aut ſolvendi poteſtate ſe privet. & *infrà*. §. 1. Sæpè fit, ut erga quemlibet proximum odio, vel gratiâ moveatur Paſtor. Judicare a autem dignè de Subditis, &c. Unde rectè per Prophetam dicitur b: *Mortificabant animas, quæ non moriuntur: & vivificabant animas, quæ non vivunt.* Non morientem quippe mortificat, qui juſtum damnat: & non victurum vivificare nititur, qui Reum à ſupplicio abſolvere conatur.

c Abeſt ab orig. d Suprà, eâd. tunc vera.

§. 2. Cauſæ ergo penſandæ ſunt, & tunc ligandi, atque ſolvendi poteſtas exercenda. Videndum eſt, quæ culpa præceſſit c, & quæ ſit pœnitentia ſecuta poſt culpam: ut quos omnipotens Deus per compunctionis gratiam viſitat, illos Paſtoris ſententia abſolvat. Tunc enim d vera eſt abſolutio, &c. & *infrà*. §. 3. Ex qua conſideratione intuendum eſt, quòd illos nos debemus per Paſtoralem autoritatem ſolvere, quos Autorem noſtrum cognoſcimus per ſuſcitantem gratiam vivificare. & *infrà*. §. 4. Veniat itaque foràs mortuus, id eſt, culpam confiteatur peccator. Venientem verò foràs ſolvant Diſcipuli: ut Paſtores Eccleſiæ ei pœnam debeant amovere, quam meruit, qui non erubuit confiteri quod fecit. §. 5. Hæc de ſolutionis ordine breviter dixerim, ut ſub magno moderamine Paſtores Eccleſiæ, vel ſolvere ſtudeant, vel ligare.

LXXXIX. *Item* Calixtus Papa I. *Epiſt.* 1. ad Benedictum Epiſcopum. [an. 222. *Romæ.*]

Viribus caret ſententia injuſtè prolata.

e xxv. q. 1. omne. §. injuſtum. ex Marcellino. Capitul. Hadrian. c. 78. ead. l. 5. c. 251. Burch. l. 15. c. 8. Anſel. l. 3. c. 84. Ivo, p. 5. c. 235. & p. 16. c. 9. f Aug. l. Confeſſ. 9. c. 9.

INjuſtum e judicium, & definitio injuſta Regio metu, aut juſſu, aut cujuſcumque Epiſcopi, aut Potentis à Judicibus ordinata, vel acta non valeat. §. 1. Homini f religioſo parum eſſe debet inimicitias aliorum non exercere, vel non augere malè loquendo: niſi etiam eos extinguere benè loquendo ſtuduerit. §. 2. Melior eſt in malis factis humilis confeſſio, quàm in bonis ſuperba gloriatio.

XC. *Item* Augustinus *ſuper Pſal.* 111. *ad verſ.* Faciens miſericordiam Dominus. [ante an. 422. *in Africa.*]

Præmium meretur, qui injuſtè maledicitur.

QUi juſtus eſt, & injuſtè maledicitur; præmium illi redditur.

GRATIAN. “ Hic, etſi, ut dictum eſt, non teneatur ligatus apud “ Deum; ſententiæ tamen parere debet: ne ex ſuperbia li- “ getur, qui priùs ex puritate conſcientiæ abſolutus teneba- “ tur. §. 1. Idem eſt, quando contra æquitatem ſenten- “ tia fertur: veluti quando Subditi non poſſunt cogi ad ma- “ lum, ſcientes obedientiam non eſſe ſervandam Prælatis in “ rebus illicitis. Unde ait

7. Pars.

XCI. Eutychianus α Papa. [c. an. 275. *Romæ.*]

Non eſt obediendum Epiſcopo, qui pro Hæreticis Miſſam canere jubet.

g Polyc. l. 7. tit. 5. Burch. l. 19. c. 105. Ivo, p. 15. c. 117.

SI quis Epiſcopus g, aut Abbas Presbytero, aut Monacho ſuo juſſerit Miſſas pro Hæreticis β cantare; non licet, & non expedit obedire eis.

¶ Corr. Rom. α *Eutychianus.*] Burchardus, & Ivo referunt ex Eutychiano ſimul Caput hoc, & c. *ſi quis.* xxiv. *q.* 1. quod tamen Gratianus citat ex Julio.

β *Hæreticis.*] Ceteri Collectores addunt, *mortuis*, quam vocem hìc autor Gloſſæ ſupplevit.

XCII. *Item* Augustinus. [fortè Ambroſius lib. de Paradiſo *c.* 6. an. 375. *Mediolani.*]

Præceptis non obedire multoties expedit.

NOn ſemper malum eſt non obedire præcepto: cùm enim Dominus jubet ea, quæ ſunt contraria Deo; tunc ei obediendum non eſt.

¶ Corr. Rom.] Hujus Capitis partim verba ipſa, partim ſententia habentur apud Beatum Ambroſium, *lib. de Paradiſo*, *c.* 6.

XCIII. *Item* Hieronymus *in Epiſt.* ad Titum α, *c.* 2. *verſic.* Servi Dominis ſuis ſubditi. [an. 386. *in Palæſtina.*]

De eodem.

h Anſ. l. 13. c. 26. i Polyc. l. 1. tit. ult. k Act. 5.

SI Dominus h ea jubet, quæ non ſunt adverſa Scripturis ſanctis; ſubjiciatur ſervus domino. Si verò i contraria præcipit; magis obediat ſpiritûs, quàm corporis Domino. & *infrà* c. 3. §. 1. Si bonum eſt, quod præcipit Imperator, & Præſes, jubentis obſequere voluntati: ſi verò malum, reſponde ei illud de Actibus Apoſtolorum k: *Obedire oportet Deo magis, quàm hominibus.* Hoc ipſum & de ſervis intelligamus apud dominos, & de uxoribus apud viros, & de filiis apud parentes: quòd in illis tantùm debeant dominis, viris, parentibus eſſe ſubjecti, quæ contra Dei mandata non veniunt.

¶ Corr. Rom. α *Titum.*] Sic eſt emendatum ex Polycarpo, cùm anteà citaretur, *ad Epheſios*, emendato etiam, & nonnihil locupletato ipſo Capite ex originali.

XCIV. *Item* Ambrosius l. [fortè Auguſtinus in *Pſal.* 124. c. an. 420. *in Africa.*]

l Infrà, eâd. Imperatores. §. Julianus.

Non ſunt audiendi, qui contra Deum aliquid jubent.

JUlianus 38 Imperator, quamvis eſſet apoſtata, habuit tamen ſub ſe Chriſtianos milites: quibus cùm dicebat, Producite aciem pro defenſione Reipublicæ; obediebant ei. Cùm autem diceret eis, Producite arma in Chriſtianos; tunc cognoſcebant Imperatorem Cœli.

¶ Corr. Rom.] Infrà eâdem, *c. Imperatores*, §. *Julianus*, habetur hæc ſententia: fortaſſeque ex eo loco mutatis verbis, confectum eſt hoc Capitulum.

¶ Pith. 38 *Julianus.*] Infra xxiii. q. 1. can. 4. Vide S. Auguſt. *In Pſal.* 124. & *lib.* 5. *de Civit. c.* 21. Bedam *ad Epheſ.* 6. Theodor. *lib.* 4. *c.* 1. Socrat. *lib.* 3. *c.* 1. Tripart. *lib.* 2. *c.* 1. Sozomen. &c.

XCV. *Item* Fabianus Papa, *Epiſt.* 2. omnibus Epiſcopis. [c. an. 240. *Româ in Orientem.*]

Non jubet aliquid injuſtum, qui Deum timere probatur.

QUi omnipotentem Deum metuit; nec contra Evangelium, nec contra Apoſtolos, nec contra Prophetas, vel ſanctorum Patrum inſtituta aliquid ullo modo agere conſentit.

XCVI. *Item* Nicolaus Papa Lothario Regi. [c. an. 863. *Româ in Galliam.*]

Et qui peccat, & qui peccanti conſentit, uterque reus eſt.

m Ivo, p. 8. c. 227. n Pſal. 39. o Sup. eâd. Teugaldum.

ITa corporis m tui cedere moribus conſenſiſti, & relaxatis voluptatum habenis temetipſum in lacum n miſeriæ, & in lutum fæcis prohibitum 39 dejeciſti; ut qui poſitus fueras ad gubernationem populorum, effectus ſis ruina multorum. Probat hoc o Thieugaldi 40, & Gunthari dudum Epiſcoporum legitimus caſus: qui pro eo, quòd te minimè competenter erudierunt; quin immò quia prævaricationem tuam tegere argumentis ſuis, & ſub quadam juſtitiæ ſpecie fucatis quibuſdam exquiſitis adinventionibus æquitatem obruere ſtuduerunt; noſtra ſunt Apoſtolica depoſiti autoritate, & ab omni Epiſcopatûs regimine regulariter ſequeſtrati.

¶ Pith. 39 *Prohibitum.*] V. C. *pro libitu.*

40 *Thieugaldi.*] V. C. *Thovegualdi.*

XCVII. *Item* Augustinus *Sermone* 6. de verbis Domini p. [ante an. 399. *in Africa.*]

p Beda Rom. 13.

De eodem.

q Polyc. l. 1. tit. 27. r Rom. 13. s ſed ſi. orig. t al. rerum. u al. Proconſulem. x Epheſ. 6.

QUi reſiſtit q Poteſtati r, Dei ordinationi reſiſtit. Sed quid ſi s illud jubeat, quod non debeas facere? Hîc ſanè contemne Poteſtatem, timendo Poteſtatem. Ipſos Humanarum legum t gradus advertite. Si aliquid juſſerit Curator, nonne faciendum eſt? tamen, ſi contra Proconſul u jubeat; non utique contemnis Poteſtatem, ſed eligis majori ſervire. Nec hinc debet minor iraſci, ſi major prælata eſt. Rurſùs ſi aliquid ipſe Proconſul jubeat, & aliud jubeat Imperator; numquid dubitatur illo contempto, illi eſſe ſerviendum? Ergo, ſi aliud Imperator, & aliud Deus; quid judicatis? Solve tributum: eſto mihi in obſequium: rectè; ſed non in idolio. In idolio prohibet. Quis prohibet? Major poteſtas. Da veniam: tu carcerem, ille gehennam minatur. Hîc jam tibi aſſumenda eſt fides x tamquam ſcutum, in quo poſſis omnia ignita jacula inimici extinguere.

¶ Corr. Rom.] Emendatum & locupletatum eſt Caput hoc ex ipſo originali.

XCVIII. *Item* Idem Donatiſtis, *Epiſt.* 166. [fortè an. 409. *ibid.*]

De eodem.

y Sup. diſt. 9. c. 1. Polyc. ibid. z Dan. 3. a al. frontem. b In Pſal. 124. ad verſ. Quoniam non derelinquis. Beda ad Epheſ. 6. c Suprà, eâd. Julianus. Ivo, p. 5. c. 7.

IMperatores y, ſi in errore eſſent, (quod abſit) pro errore ſuo contra veritatem Leges darent, per quas juſti & probarentur, & coronarentur, non faciendo quod illi juberent; quia Deus prohiberet. Sicut juſſerat Nabuchodonoſor z, ut aurea ſtatua adoraretur: quod qui facere noluerunt, Deo talia prohibenti placuerunt. Quando autem Imperatores veritatem tenent, pro ipſa contra errorem jubent. Quod quiſquis contempſerit; ipſe ſibi judicium acquirit. Nam & inter homines pœnas luit, & apud Deum ſortem a non habebit; quia hoc facere noluit, quod ei per cor Regis ipſa veritas juſſit: ſicut ipſe Nabuchodonoſor poſteà miraculo ſalutis trium puerorum commotus, atque mutatus, pro veritate contra errorem Edictum propoſuit, ut quicumque blaſphemarent Deum Sidrac, Miſac, & Abdenago, in interitum irent, & domus eorum in diſperſionem. Et non vultis, ut aliquid tale contra vos jubeant Imperatores Chriſtiani; cùm ſciant à vobis in eis, quos rebaptizatis, Chriſtum exſufflari? *Idem in Pſalmis* b. §. 1. Julianus c extitit infidelis Imperator. Nonne extitit apoſtata, iniquus, idololatra? Milites Chriſtiani ſervierunt Imperatori infideli. Ubi veniebatur ad cauſam Chriſti; non agnoſcebant, niſi illum, qui in Cœlo erat. Quando volebat, ut Idola colerent, ut thurificarent; præponebant illi Deum. Quando autem dicebat, producite aciem, ite contra illam Gentem, ſtatim obtemperabant. Diſtinguebant Dominum æternum à Domino temporali: & tamen ſubditi erant propter Dominum æternum etiam Domino temporali.

XCIX. *Item* Gregorius I. *c.* 12. *lib.* 35. in Job. [an. 590. *Romæ.*]

Per obedientiam bonum deſerere, malum verò numquam facere licet.

QUid ergo mirum, ſi homo peccator ſe obedientiæ in præſentis vitæ brevitate ſubjicit; quando hanc mediator Dei & Hominum tenuit, & tenendam præcepit α; & cùm obedientes remunerat, non relinquit? Sciendum verò eſt, quòd numquam per obedientiam malum fieri; aliquando autem per obedientiam debet bonum, quod agitur, intermitti. Neque enim in Paradiſo arbor mala extitit, quam Deus homini, ne contingeret, interdixit: ſed, ut meliùs per obedientiæ meritum Homo benè conditus creſceret; dignum fuerat, ut hunc etiam à bono prohiberet: quatenus tantò veriùs hoc, quod ageret, virtus eſſet; quantò & à bono ceſſans Autori ſuo ſe ſubditum humiliùs exhiberet.

¶ Corr. Rom. α *Tenuit, & tenendam præcepit.*] Hæc abſunt à pleriſque manuſcriptis, & ab originali. Simile quiddam legitur apud B. Auguſtinum, *Sermone* 5. ad fratres in eremo. *Nec mirum*, inquit, *ſi nos peccatores obedientiæ ſubjicimur, quando hanc mediator Dei & Hominum etiam in morte non deſeruit, & ei ſe ſubjecit, qui per omnia erat patri æqualis.*

C. *Item* Isidorus d 41. [fortè Baſilius c. an. 371. *in Ponto.*]

d Smaragdus, c. 69.

Apud Deum maledicitur, qui peccantibus conſentit.

e Anſel. l. 12. c. 5. Burch. l. 11. c. 46. Ivo, p. 14. c. 110.

QUi conſentit e peccantibus, & defendit alium delinquentem; maledictus erit apud Deum & Homines, & corripietur increpatione ſeveriſſima. Hinc etiam quidam ſanctiſſimus Pater ait: Si quis peccantem defendit, acriùs quàm ille, qui peccavit, coërceatur. Hinc & alius Pater ait: Si quis alterius errori conſenſerit, & illi conſilium dederit, ut ſe tardiùs humiliet: ſciat ſe cum illo ſimili modo judicandum culpabilem.

¶ Corr. Rom.] Prima pars hujus Capituli uſque ad vocem, *ſeveriſſima*, habetur in Regula Beati Pachomii, Romæ edita. Totum verò extat apud Smaragdum in expoſitione Regulæ Beati Benedicti, *c.* 69. Citat autem Baſilium quemadmodum & Burchardus, & Ivo: & ſenſus eſt in Regulis ipſius Baſilii brevioribus, *regulâ ſeptimâ.*

¶ Pith. 41 *Iſidorus.*] Ex regula S. Pachomii ab Hieronymo translata, *præcepto* 99.

CI. Idem Isidorus. [fortè Baſilius c. an. 371. *ibid.*]

Non eſt obediendum, quod contra Deum præcipitur.

SI is, qui præeſt, fecerit, aut cuiquam quod à Domino prohibitum eſt, facere juſſerit; vel, quod præceptum eſt, prætererit, aut præterire mandaverit; ſancti Pauli Apoſtoli ſententia ei ingerenda eſt, dicentis f: *Etiamſi nos, aut Angelus de Cælo evangelizaverit vobis, præterquam quod vobis evangelizavimus, anathema ſit. Idem.* §. 1. Si quis prohibet α vobis, quod à Domino præceptum eſt, vel rurſùs imperat fieri, quod Dominus prohibet; execrabilis ſit omnibus, qui diligunt Deum. *Idem.* §. 2. Is, qui præeſt, ſi præter voluntatem Dei, vel præter quod in ſanctis Scripturis evidenter præcipitur, vel dicit aliquid, vel imperat; tamquam falſus teſtis Dei, aut ſacrilegus habeatur.

f Gal. 1.

¶ Corr. Rom.] In Regulis brevioribus B. Baſilii, *c.* 114. & 303. ſimillima leguntur hiſce omnibus, quæ in hoc Capite continentur.

α *Si quis prohibet.*] In lib. B. Baſilii de Inſtitutis Monachorum, Rufino interprete, ferè eadem habentur, *c.* 14. quemadmodum ultimus *verſ. is qui præeſt*, *ibid. c.* 16.

GRATIAN. “ Cùm ergo Subditi excommunicantur ideò, quia ad ma- “ lum cogi non poſſunt; tunc Sententiæ non eſt obediendum: “ quia juxta illud Gelaſii g [Nec apud Deum, nec apud Ec- “ cleſiam ejus quemquam gravat iniqua ſententia.] “ §. 1. Quòd autem ſuprà, communicantes Excommunica- “ tis de Eccleſia abjici jubentur, non de quolibet modo com- “ municantibus intelligendum eſt. Unde

g Suprà, eâd. cui eſt illata. 8. Pars.

CII. Nicolaus Papa I. Hincmaro Remorum Archiepiſcopo. [c. an. 863. *Româ in Galliam.*]

De his, qui cum Excommunicatis communicant.

h Ivo, p. 14. c. 46. Pann. l. 5. c. 106.

EXcellentiſſimus h Rex Carolus Apoſtolatum noſtrum conſuluit, quid agendum ſit de his, qui communicant cum his, qui cum Engeltrude 42 ſæpè damnata femina communicant: quoniam eam cum communicatoribus ſuis, & fautoribus pari vinculo anathematis 43 conſtat eſſe aſtrictam. Quapropter nunc Beatitudini tuæ injungimus, ut ſuper hoc noſtra autoritate fretus curam de his ſumere ſtudeas: & quia docta divinitùs Sanctitas tua valdè novit, aliud eſſe i ex neceſſitate, aliud ex ignorantia, atque aliud, quod ex 44 ſtudio delinquitur, iſtúdque poſterius duobus prioribus diſtrictiùs eſſe puniendum; idcircò ſolerter invigilet, & cauta diſcretione ſingulorum modos dijudicet: quatenus, qui ex neceſſitate, aut ignorantiâ delinquunt, autoritate noſtra per te abſolvantur: ſi tamen ipſa eorum ignorantia, vel neceſſitas vera, & non ſimulata, vel non ex voluntate proceſſerit: quia, ut benè noſti, plerique ſunt, qui poſſunt quidem, ſed nolunt recta noſſe. Unde Pſalmiſta de hujuſmodi k: *Noluit*, inquit, *intelligere*, *ut benè ageret.* Illos autem, qui ſtudio ſuo obligantur, & contemptu interdicta noſtra poſtponunt; non niſi digna ſatisfactione præveniente volumus à te prorſùs abſolvi.

i B. Greg. l. 34. Mor. c. 16. k Pſal. 35.

¶ Pith. 42 *Engeltrude.*] V. C. *Ingeltrude.*

43 *Anathematis.*] V. C. addit, *retineri conſtat aſtrictam.*

44 *Ex.*] Abeſt à V. C.

CIII. *Item* Gregorius VII. *lib.* 5. Regeſti, in Concilio Romæ habito. [an. 1078.]

De iis, qui ſine culpa cum Excommunicatis communicant.

l Ivo, p. 14. c. 43. Pann. l. 5. c. 125.

QUoniam multos l peccatis noſtris exigentibus pro cauſa excommunicationis perire quotidie cernimus, partim ignorantiâ, partim nimia ſimplicitate, partim timore, partim etiam neceſſitate; devicti miſericordiâ, Anathematis ſententiam ad tempus, prout poſſumus, opportunè temperamus. Apoſtolica itaque autoritate ab Anathematis vinculo hos ſubtrahimus: videlicet uxores, liberos, ſervos, ancillas, ſeu mancipia, nec non ruſticos ſervientes, & omnes alios, qui non adeò curiales ſunt, ut eorum conſilio ſcelera perpetrentur, & eos, qui ignoranter Excommunicatis communicant, ſive illos qui communicant cum eis qui Excommunicatis communicant. Quicumque autem orator, ſive peregrinus, aut viator in terram Excommunicatorum devenerit, ubi non poſſit emere, vel non habeat unde emat; ab Excommunicatis accipiendi licentiam damus. Et ſi quis Excommunicatis non in ſuſtentationem ſuperbiæ m, ſed humanitatis causâ dare aliquid voluerit, non prohibemus.

m al. in ſuſtentationem, non ſuperbiæ.

CIV. *Item* Bonifacius Martyr Zachariæ Papæ *in Epiſt.* quæ incipit, *Paternæ.* [c. an. 751. è *Germania Romam.*]